

SPLAV! – Sobotecký Pravidelný Lehce Avantgardní Věstník
Vychází v Sobotce během 58. ročníku festivalu Šrámkova
Sobotka, od 29. 6. do 5. 7. 2014.
Vydává občanské sdružení SPLAV!, U Studánky 5, 170 00
Praha 7, IČ 26674122.
MK ČR E 15812
splav.redakce@gmail.com

Pátek 4. 7. 2014 – Příloha z dílen

Program večera dílen

(Odeslal Lukáš Novosad v pátek v 18.50)

19.30 městské divadlo

Vystoupení dětské dílny pod vedením Lady Blažejové

představení je založeno na textech Josefa Hanzlíka

následuje

Vystoupení druhé učitelské dílny pod vedením Václavy

Křesadlové

prohloubení zážitku z textu pomocí dramatické improvizace

Spolu s vystoupením dílen lze zhlédnout výstavy grafických prací, vzešlých z dětské a předškolní dílny.

20.45 velký sál spořitelny

**Vystoupení hudební dílny, dílny sólového přednesu, autor-
ské dílny dramatu**

1. *Kumbaya* – tradicionál
2. úvodní slovo – Kateřina Veselovská
3. Olga Čaplyginová: *Letní podvečer*, hrají: Olga Čaplyginová a Libor Vacek
4. *Čhajore romani* – tradicionál
5. Eva Hadravová: *Heinovské noci*, text: Karel Šiktanc
6. Markéta Truhlářová: *Jeden! (krajina)*, text: Tomáš Frýbert, hudba: Jiří Šlupka Svěrák
7. Eva Cihlářová: *Pochanec*, text: Jiří Kolář
8. Jakub Brych: *I když nevěřím*, text a hudba: Jakub Brych
9. Linda Jurčíková: *Meze slušnosti*, hrají: Linda Jurčíková a Jan-
nis Moras
10. Markéta Truhlářová: *Fialovej strom*, text a hudba: Jaroslav
Jakoubek
11. Julie Pokorná: *Pepíček Nový vypravuje o zasnoubení své sestry*, text:
Jaroslav Hašek
12. *Píseň starého vegetariána*, sólo: Vendula Holčáková, text:
G. K. Chesterton, hudba: J. Š. Svěrák
13. Linda Jurčíková: *Lichotník*, hrají: Vendula Holčáková a Jan
Martínek
14. Otakar Hybner: *Kakadu*, text a hudba: Otakar Hybner
15. Aneta Stuchlá: *Dno pekla*, text: Andrzej Bursa, překlad: Pa-
vel Očenášek
16. Michaela Schwarzová: *Vítání jara*, text a hudba: Michaela
Schwarzová
17. Anna Rauschová: *Dušinka*, hrají: Anna Rauschová, Zdenka
Lukešová a Matylda Kučerová
18. *Náš malý muzikant*, text a hudba: Boris Vian, překlad: Patrik
Ouředník
19. Jan Martínek: *Pošta pro tebe*, hrají: Jan Martínek, Martina
Longinová a Tobiáš Rut
20. PŘEKVAPENÍ
21. *S Fráňou* – budoucí tradicionál

Na místě je možno prohlédnout si výstavu *Autismus v říši slov* a rovněž lze obdržet literární přílohu *Splav!u*, jejímž obsahem jsou některé výstupy z autorských poezie a prózy a z překladatelských dílen angličtiny, francouzštiny a němčiny. Dílna literární kritiky byla letos mluvící a nepsavá.

22.00 malý sál sokolovny

Vystoupení učitelské dílny pod vedením Hany Kofránkové

Pikantní astrologie, text: Daniela Fischerová

„Takže žádná netykavka?“

„Spíš krásná růže, ale s ostrými trny.“

„Krásná, to je, jestlipak už se našel někdo, kdo by si přivoněl?“

„Takových by bylo, ale s těmi by se rozhodně nezahazovala.“

„Aha, takže vzácná květinka se vším všudy.“

„Možná. Každý si jí cení a rád by přivoněl, ale ona nedbá na vnější dojem a má více přátel mezi chudými než mezi bohatými.“

„Chápu, vzácná růže, co provoní i ta nejzátuchlejší místa.“

Antonín Jurečka

„To je Belle Morganová, dcera zdejšího doktora a moje nejlepší přítelkyně.“

„No jistě, Belle rozplývavá jak akvarel.“

„Být tebou, nesnažím se před ní vytahovat a hrát si na vtipného, nemuselo by se ti to vyplatit a mohl bys od ní schytat pěkných pár ran.“

„Ono to neumí mluvit?“

„To si piš, že umí. Když chce, má jazyk nabroušený jako břitvu.“

„Je velmi půvabná, úplně si říká o to ji oslovovat: ‚Ma belle.‘“

„Ano, nepochybně je to sen mnoha mužů. Jenže s takovými si obvykle nemá co říct, drahý bratříčku.“

„Slečna vybírává!“

„Může si to dovolit. Ostatně všichni ji tu milují. I přesto to není žádná fiflenka, přáteli se víc s chudými než s bohatými.“

„Ach, dočista to vidím! Nádherná Belle si ostře razí cestu ke svým chudým poddaným, kteří ji obklopují, a její záře se mezi nimi rozplývá jako slunce po širém moři!“

A pro zajímavost a pobavení – jak si se slovními hříčkami kreativně poradil Google Translate.

„Je to Belle Morgan, lékař dcera a můj nejdražší přítel.“

„Pak, samozřejmě, že je modro-belle?“

„Nesnaž se být vtipný nebo sarkastický s ní, protože ona bude porazit vás na to.“

„Není hloupá, belle pak?“

„Právě naopak, ona mluví hodně, a velmi dobře taky, když se jí líbí.“

„Je moc hezká, má někdo právo požadovat její ‚Ma belle‘?“

„Mnozí by rádi, aby tak učinily, ale ona nebude mít co říct k nim.“

„Canterbury belle v každém slova smyslu pak?“

„To by mohlo být, že ji všichni Canterbury miluje, ale ona není v módě, a má více přátel mezi chudými, než mezi bohatými.“

„Ach, vidím, potápění zvonek, kdo ví, jak to chodí dolů do moře problémů, a vychovávat perly stojí za to mít.“

Účastníci dílny

„Právě naopak, pokud uzná za vhodné, umí se rozohnit a mluví velmi dobře.“
 „Má tedy hlas jako zvon, co rozeznívá celé Canterbury.“
 „Všichni v Canterbury ji zbožňují,“ připustila Kate, „i když nepatří mezi smetánku a má více přátel mezi chudými než mezi bohatými.“
 „Zdalipak má někdo právo vyzpěvovat: ‚Belle má, jediná‘?“
 „Mnozí by chtěli, ale nezdá se, že by si s nimi měla co říct.“
 „Je tedy zahradnicí, která ve zpustlých zahradách hledá vzácné růže.“

Apolena Vacková

„To je Bella Morganová, doktorova dcera a má nejdražší přítelkyně.“
 „Ó jistě, květinka lobelka.“
 „Nesnaž se být vtipný nebo sarkastický, když s ní mluvíš, mohla by na tebe zaútočit.“
 „Tedy slečinka prostinká rebelka?“
 „Právě naopak: umí být pěkně výřečná a obratná diskutérka, když se jí zachce.“
 „A jak je půvabná! Má někdo právo zvat ji ‚Bella mia‘?“
 „Mnozí by rádi, ale ona by jen stěží hledala podobně milé přízvisko pro ně.“
 „Primabellarina z Canterbury v každém smyslu slova.“
 „Mohla by být, protože ji celé Canterbury miluje. Ovšem ona nejde s proudem a víc přátel má mezi chudými než mezi elitou.“
 „Aha! Takže libela udržující křehkou rovnováhu mezi místními světy. A její vzácná bublina má vznešenost drahocenné perly.“

Štěpán Kovář

„To je Bella Morganová, doktorova dcera a má nejdražší přítelkyně.“
 „A je tahle Bellka pilná jako včelka?“
 „Neopovažuj se ji popichovat nebo si ji dobírat, oplatí ti dvojnásob!“
 „Takže taky kope jako splašená bělka?“
 „Právě naopak; slovy, těmi vládne jako mečem!“
 „A taky je hezká! Už jí někdo říká Bellinko květinko?“
 „Co by za to mnoho mužů dalo, zato ona si jich všímá jen málo.“
 „Jen aby nakonec neskončila jako Bella, stará panna z Canterbury.“
 „I kdyby, celé Canterbury ji má rádo. Není domýšlivá ani pyšná a více přátel má mezi chudými lidmi než mezi smetánkou.“
 „Ach, chápu. Takže taková Bellka selka, co ví, kdy kterou kravku podojit, aby měla nejvíc mléka?“

Julie Fülepová

„To je Lilly Morganová, doktorova dcera a má nejdražší přítelkyně.“
 „Krásná jako lilie ta Lilly je.“
 „Nesnaž se být vtipný, i v tom je ona lepší.“
 „Není to tedy nemá květina?“
 „Spíš naopak, je pořádně upovídaná, a skvěle vypráví, když má náladu.“
 „Je půvabná; má někdo právo říkat jí můj kvítku?“
 „Mnoho mužů by chtělo, ale s těmi si nemá co říct.“
 „Je to tedy pravý Canterburský květ.“
 „To je pravda, celé Canterbury ji miluje. Ale není to žádná parádnice, a má více přátel mezi chudými než mezi bohatými.“
 „Běloskvoucí lilie, která projasní i nejtemnější zákoutí, aby odhalila krásu, která se tam skrývá.“

Xana Gjuric

„Bella Morganová, doktorova dcera a moje drahá přítelkyně.“
 „No to je mi ale poupátko.“
 „Nesnaž se být před ní vtipný nebo uštěpačný, jinak dostaneš lekci.“

Z dramatické dílny

Markéta Bábková Barbar a intelektuálka

Reggae festival.

Barbar: Čau, moh bych tě pozvat na panáka?

Intelektuálka: Já nepiju.

Barbar: Aha. Tak na klobásu?

Intelektuálka: Mrtvoly nejím.

Barbar: Hm. *(přemýšlí)* A co do kina, šla bys? Ve Slováči zejtra dávaj toho novýho Mádlu.

Intelektuálka: Multiplexy jsou symbolem konzumní zábavy. Nehodlám podporovat masovou vymývárnou mozků.

Barbar: Hm. No ale i tak se mi dost líbíš. *(pokouší se o vtip)* Ty šaty ti fakt sluší, pereš v Perwolu, co?

Intelektuálka: Hele, já nestojím o tyhle šovinistické pokusy. V ničem takovém samozřejmě neperu, protože je to neekologické. Podobné nadnárodní korporace, které vyrábějí tyhle svinstva, fakt nemůžu podporovat. Nemám ráda lidi, kteří si neváží země, kde žijeme. Nesnáším všechny, kdo zabíjejí zvířátka jenom proto, aby si mohli do chřtánů nacpat jejich maso a nosit kožichy, a nemám ráda masožrouty, co ve velkém kupují tuňákové konzervy a levnou čokoládu a vůbec je nezajímá, kolik ryb při tom lovu na tuňáky uhynulo a kolik dětí ty čokoládové boby sbíralo.

Barbar: Aha. *(krátká pauza)* Hele, a zašukat by sis šla?

Intelektuálka: *(krátká pauza)* A tak jo.

Olga Čaplyginová Výlet

Žvuky přírody, zpěv ptáků a supění výletníků do kopce.

Syn *(lehce otráveně)*: Tati, tak tady? Deme celou věčnost a já už mám hlad.

Otec: Já bych ještě kus popošel... někam, kde bude lepší výhled.

Dcera: Tady je to dobrý, mě už bolely nohy a ostatní určitě taky.

Matka: Tak dobře děti, vyndejte si svačinky.

Otec: Že je tu ale pěkně, co?

Dcera: Jojo, ale byl to docela krpál.

Otec: Tak je to správně, pořádná hora, to je základ.

Matka: No a už tu teda zůstaneme?

Otec: Já pořád nevím, ale nevypadá to tu zle, tamhle lučiny, lesy, občas nějaká ta řeka...

Matka: Měj rozum, nic lepšího už nenajdeme.

Otec: Jen aby bylo dost medu a strdí... nezkusíme to ještě víc na západ?

Matka *(nazlobeně)*: Já se z tebe zblázním, Čechu, co bys ještě chtěl? Dětem se tu líbí a mně taky, já už dál nejdu.

Otec *(rezignovaně)*: No dobře, ať je teda po vašem... Haló, vy tam dole, tady končíme. Můžete se rozejít a usídlit. A pošlete to dál i těm vzadu.

Helena Šilhánková Proti strejdovi nejdu

Syn: Hele, tati, mně se do toho fakt nechce.

Otec: Jak nechce?

Syn: Prostě se na to necejtím.

Otec: Tak pánovi se nechce, on se na to necítí. Vy mladí máte pořád nějaké výmluvy.

Syn: Tati, já se nevymlouvám, ale proti strýčkovi nepudu.

Otec: Strýčkovi! Nějak jsi si ho oblíbil... Chápeš, co udělal?

Syn: Možná udělal! Dyť nemáš důkazy – presumpce nevinny, že jo, justiční omyly...

Otec: Justiční omyly, presumpce nevinny! Hochu, kam na ta slovíčka chodíš?

Syn: Hele, tobě už to stejně může bejt jedno a dovedeš si představit, jak by to otrásl s mámou?

Otec: Naivo, ta o tom musela vědět.

Syn: Ne, tati, prostě to neudělal! Stejně mám pocit, že se mi celej tenhle rozhovor jenom zdá.

Otec: Hergot, Hamlete! Jestli do toho nepůjdeš, o čem asi tak budou dneska večer hrát?

Michaela Schwarzková

Ukázka z básnické sbírky Eroze hran

Ona:
Držíš mě, JAKO BYS TUŠIL
že spávám v oranici

Očima si mícháš čaj z koroptvího peří
Cinkáš o šálek
Jakpak ti chutná mokrá paměť remízků?

O kamení si lámeš zuby
Zaschlá krev ti taky nevoní

To zas zdivočelí psi
štvali

Strásám z vlasů okvětní lístky hrušní
přímo tobě za límec

A ty pořád nic

On:
Připlulas v KOŠÍKU Z PROUTÍ
s nohama přitaženýma k tělu
aby ses do něj vešla

Jak ti mám věřit
že někde jinde jsi už třezalku vysbírala
a u mě ti prý slunce jinak pokvete?

Zítra se vysemení třeba bodláčí
a ty potáhneš dál s chmýřím

Zůstanu sedět sám nad řekou
Budu tě vyhlížet proti proudu

Ona:
LOUPÁČKEM NA OŘECHY

Loupeš mi bělmo z očí
abys líp viděl dovnitř

Hrozíme se co najdeš

Semknu víčka
Odlesky tvého peří
bodají do sítnice

Má bílá vráno
bílý krkavečku

On:
Vyprávíš mi O SNECH LOMIKAMENE
Myslíš, že rozumím
co jej žene z kořenů?
Já z tebe jen chtěl vyplít
úponky jedovatých trav

Díváš se skrze prsty
jak ti z paží trhám semenáčky
jeden po druhém
Vůbec se nebráníš

Barvu z dřevěné tváře
smysl hned první dešť
Možná tak končí všechny modly

Často velmi často
Používá ji člověk
Jako výraz bolesti.
Spálil jsi se? Au to bolí!
Říznul jsi se? Au to bolí!
Člověk je však hloupý tvor.
Řekne au i když
Ho nic nebolí.
Však pes au vyje na měsíc.
Dlouze, táhle, mohutně!
Také au řekneme když
Vás srazí autobus.

Libor Kašparovský Ateliér s autoportréty

Procitni, Lazare, běž
Vzhlednu, když dveře rozrazí
To gesto ticho zamrazí
Na špalku hlava muže
Zástěra rudým vínem polita
Já blázen, on kat, já adamita
Dotkne se mého čela
Ustupuje. Jeho silné pěsti
Patří mým rtům, naneštěstí
Jedním tahem špachtle
Něžně skráně, tu brady kus
Teď zaměřil se na předkus
Lazar se belhá v ústrety
Po dílně protančily stíny
Zírám do zrcadla z hlíny

Z překladatelské dílny – angličtina

Podle dohody posílám něco z práce naší dílny. Ještě jednou díky za pozvání, stejně jako vloni jsem si to i letos moc užila a doufám, že děti taky. :) V rámci letošní dílny jsme si pohrávali s úryvkem plným slovních hříček. Kreativité se meze nekladly.

Lucie Mikolajková, odesláno v pátek ve 14.36

Originál:

“It’s Belle Morgan, the Doctor’s daughter, and my dearest friend.”
“Then, of course, she is a blue-belle?”
“Don’t try to be witty or sarcastic with her, for she will beat you at that.”
“Not a dumb-belle then?”
“Quite the reverse; she talks a good deal, and very well too, when she likes.”
“She is very pretty; has anybody the right to call her ‘Ma belle’?”
“Many would be glad to do so, but she won’t have anything to say to them.”
“A Canterbury belle in every sense of the word then?”
“She might be, for all Canterbury loves her, but she isn’t fashionable, and has more friends among the poor than among the rich.”
“Ah, I see, a diving-bell, who knows how to go down into a sea of troubles, and bring up the pearls worth having.”

Překlady, nebo spíše volné převody:

Petra Slámová

„Je to má nejdražší přítelkyně Belle Morganová, doktorova dcera.“
„Je to tedy Belle – zvonečku můj modrý, sladce zvoň?“
„Nepokoušej se ji přechytračit nebo být před ní sarkastický, protože v tom tě snadno porazí.“
„Není to tedy Belle – mouchy snězte si mě?“

Válí se ve vyhrátém doupátku
A pak ve vteřině
Velmi velmi
Vyletí.

rH+

mmmmmmmm

soustavně, tiše
v medvědí břiše
ležím a spím
ležím a spím
medvědí někde
nikdy se nedám
mmmmmmmm
mmm vím

Eliška Sýkorová

CH

Je to miska.
Miska, která dostává – bere.
Miska, která dává.
Odráží světlo.
Vrací.
Někdy ne – někdy je to
naběračka.
Mrtvá.

Když se zavře okno
a žádné světlo už neproniká,
V té tmě víří chaos.

Dlaň – živá, teplá, měkká,
ta, která dává,
ta, která bere,
ta, která hladí a chrání,
Krmí tělo i duši.
Ať už vlastní, nebo cizí.

Čas do ohrádky nezavřeš, ale
když zavřeš okno
a už nepronikne žádné světlo,
probouzí se život.

Kateřina Kováčová

H

Hladím hlinu
hrboly, hroudy
hezky zní v ploskách
hezky zní.
Němě a hluše do pat mě kouše
zaduní dutě
o dřevo.
Hladím hlinu
sázím se do ní
u chrpy, keře, stromu
rostu domů.

Mikuláš Kupka

AU

Au značka stříbra,
Těž známé jako aurum.
Jest souhláska.

Ona:

Tiše, NEBOJ SE
Jen ti napnu křídla
Přišpendlím do rámu
aby ses neutloukl o stěny

Když se nebudeš moci zmítat
hned se budeš bát míf

Jako netopýr
slepě voláš do noci

On:

K SEVERU

Čekáš jako odkopnuté zvíře
kamkoli se pohnu
abys mě obtěžovala svou opuštěností

Co na tom teď záleží?
Na tvých zprávách o velké vodě a že hoří a že brzy
budeš jen obláček
praženého vzduchu

Já tě přece neučil dýchat
řídkou mlhu nad Spolchemií
Já tě nenutil se brodit kašpárkovským světem výmyslů
o budoucnosti

Pořád doufám, že tě vážně vezme jarní tání
k Severnímu moři
a náhodnému zachránci vděčně olízneš ruku

Ona:

Sedíme DVA METRY OD SEBE
Každý mluvíme s někým jiným
Já nejsem kyselina, abych se ti zažírала do kloubů
Jak tuhneš, ztrácíš na půvabu

Fráze na odškodněnou
Mám tě rád
a asi to myslíš vážně

Trochu jako když mi trhali mandle
I přes otupělost byla cítit
slaná pachut na jazyku

Z dílny tvůrčího psaní

Ždravím Splav! a posílám texty z TP: próza. Myslím, že by bylo vhodné provést před vydáním korekturu, neboť jsme ji v kurzu z časových důvodů moc neřešili. Povídky vznikly pro projekt Hakuna Matata. Díky moc!
René Nekuda, odesláno v pátek v 15.04

Bee (Form 5)
Marie Bromová

V němém údivu otočil hlavu ke dveřím. Dírou v uchu se kancelář dala sledovat jako pokoj klíčovou dírkou. Kdyby si do tunelu vložil zvětšovací sklo, mohl mít kapesní lupu. Ušní, spíš.
„Tak to vůbec, jako, to je poděl, du na útěk, nezajímá, tam ne-jedu,“ překotně vyskočil ze židle.
„Je to na tobě, máš dvě možnosti. Buď pojedeš v klidu tady s panem kolegou Čmelíkem,“ kývl na holohlavého muže po svém boku, ten se na něj povzbudivě usmál, „dáte si po cestě cigárko, pokocháš se krajinkou, nebo se holt bude muset objednat policejní eskorta, s poutama na ruce budeš skrčenec mezi dvěma policajtama. Co vim, tak jsi je posledně trochu naštalv téma, jaks to říkal, košťatama vymletýma? Hm...“
Ředitel si s bolestivým výrazem prsty objel zápěstí.

Městskou zástavbu vystřídal pole a smrkové lesy. Na kopcích praskalo v uších.

Takový je to prej v letadle. Máma vždycky říkala, že až dostane z fotra ty love na mě, poletíme k moři. Kam budu chtít.

Stačilo by být doma. V klidu.

Pampeliškárna se pražskému pastáku prej říká, protože je natřené tak úchyl-nou žlutou. Kdybysme nesměli mít svoje hadry, ústavácký by určitě byly stejně blbě žlutý, aby každé věděl, na koho bacha.

Nemůžu za to, že mě vyrazili ze školy, ty talpy rozmazlený měli víc áček než já. Jenže ta píča Jebavá mi je, na rozdíl vod jejich fotrů, neomluví.

Nemáš školu, adieu z Práglu. Kydat hnůj mezi burany. Hnůj a prasata. A svině, svině černý. Prej je to tam celý černý. Oddělit od zádavový party tomu říkají. Kráva sociálka. Keci, tohle bude co jako, vzorná rodinka? Máma, táta, já a Eda... Jenže já budu máma.

Já měl jenom záskolu přece, kdyby matka nefrčela, nebo aspoň cálovala byt, nečuchám teď tenhle kekel zdravěj lesní.

Prsty si pořád dokola nervózně kroutil trs vlasů v horní části týlu. Čmelík zvedl oči ke zpětnému zrcátku a jejich pohledy se střetly. „To dáš, hlavně jim nenadávej do černejch hub a nebonzuj, vole, jinak to bude mazec, že budeš srát maggi v kostkách. Jebavá ti vod září zařídila školu v Praze, ne? Vidiš. A neřvi, vole, rozmočíš si jebáky. Nó, zvířátka, příroda, žádný žónty a smážo, vole, až pro tebe pojedu, budeš mít ksicht jak dětskou prdýlku.“

„Nákej hodnej, ne, pane Čmelík? Ste mi teda nemusel zabavovat toho boxera.“

Ten už nevidím. Stál mě dvě komatsácký trika. Tý už nevidím taky. Zbraně sou zakázaný a na co mi prej je. Co by dělal s takovou liškou na hlavě, kdyby potkal tupý nácky, nalitý.

Prej na co mi je. Tam by mi byl.

Chtěli sme s klukama na Czarotek, mi vemou telefon, se ani nedovim, do který prdele to letos šoupnou.

Ticho zahrady nepravdělně rozřezává kovové drnění pletiva. Zeď budovy přesto zdobí nezaměnitelné míčové graffiti. Mezi převážně černými ježky a nepoddajnými kudrnami problikávají blondaté štětiny. Podle směru větru se mění výrazy v upocených tvářích nesourodých sportovců. Zatímco se ostatní chytají za nosy, válí se najednou na zemi a mezi záchvaty smíchu vyškrtává: „Ať je jak vííír!“ Tak fouká od prasečích chlívků. Od lesa je to lepší. Prasata vystřídala cibule. Bude večere. Osprchovat. Převléct.

Melodie se jim začervila do mozků. Do šplouchání vody se nese párou. Hlavice lehce nahradily mikrofony a několik holých zadků se pokouší kroutit do rytmu. Jako by tam Lucka byla s nimi.

„Ára, tsunami!“ Otočil hlavici sprchy do prostoru umývárny. Voda je najednou všude, hromadu modrých tepláků postihla ničivá živelní pohroma. Jenže o tomhle jim Borhyová večer vyprávět nebude. Na moderátorku večerních zpráv se vždycky těší, čím víc ukáže její kostým z vyvinutých předností, tím líp. A když mihn, tak aspoň našpulí stejně vlnadné rty.

Vlhko a soustavné škrábání větviček o obličej není tak hrozné jako chlívěk. Nesmrdí. A v lese je člověk vždycky aspoň chvíli sám. Škoda, že borůvky zatím nedozrály.

Mezi stromy se občas vynoří postava táhnoucí za sebou větev. Hromada u ohniště na ústavní zahradě se pomalu zvětšuje.

„Dikh, hej, loni vedle pálili gumy vod motoru.“

„Co meleš?“

„More, ty né, pnématriky.“

„Vole, pneumatiky, ne asi.“

„Nó, ty. Hustý jako, takovej čmoud, héj!“

„Hm.“

„No a pak, ne, hůhů, hůhů, hasiči, že prej sou na to nějaký normy vzduchový. Hej to bylo tsunami.“

Lucky je teď pro změnu plný les. Falešné tóny se prořezávají stromy.

Voda se dělí v kapky v blescích se lesknem.

Voda se dělí v kapky drnčí jak prasklá struna.

Voda se dělí v kapky až naprší, tak uschne – určitě.

Voda se dělí v kapky v očích čápa kalné kaluže

Voda se dělí v kapky zhasí přeschlé klasy.

Loutka

Něco tobě navzdory zvedá moje nitě a hýbe mnou hýbe, přelehce a hbitě. V hodinách to hrklo a vysypal se čas Hýbe mnou hýbe šedivý vlas z onoho světa.

Smotáme se brzy lebečně,

ty už ale nejsi zavěšená!

Tak nechci drhnout zbytečně.

Jsem loutka! Kdo je víc?

Jsem ještě nástroj šedivého vlasu,

patami hořím u všech dažů

a v hlavě mi doutná čistý list,

když ti palci prohmatávám prázdné oční důlky

a z vlákna oprátku tvořím

Nestihne ti dojít, že už nehořím.

Budeš mě pak ještě strašit jako ve dne můry,

a já tvou hlínu dusat lopatou.

Jo, to když mně bylo těžko, vzala jsem sekeromotyku a šla vykopávat kořeny. Ona vykopává nohu do vzduchu. Nějak mi připadá, že furt blbne. Přitom už všechno ví. Nechápu, proč se sem chodí ptát a najednou mi všechno říká, najednou jí to totiž jde. Mluvit... do šutru.

6. 9. 2010

Utíkali jsme z domu, kolem zahrady, byl tam nějaký divný člověk, myslela jsem si, že blázen, a ukazoval, ať dáme pozor, protože tam bylo auto a v něm byl narůžovělý had, který na něco čekal, ten člověk říkal, že to je něčí zmije. Pak jsme šli přes druhou část zahrady. Tam byl mluvící vlk, chtěl nás sníst, ale my ho přemluvili, ať to udělá až příště. Pak tam byl najednou les a v něm houby. Brácha mi říkal, které jsou jedovaté, a já je dlouho pozorovala, abych si to pamatovala pro příště.

Portréty hlásek

Adam Hošek

V

Chvění

Chvění schované vlastním chvatem

Velmi velmi tiše

Pozvolna

Vzkvétá

Vzkvétá a chvěje se

A velmi velmi něžně

Rozechvívá svět

Svou vůní stále ještě schovanou

Ve vyskládaných vrstvách

Mlčení.

Ale je tam.

Ukřívá se

NIZOZEMÍ

Vleče se a táhne očima
po Red light district.

OSEL

Je desetkrát větší šance, že vás zabije osel
Než že vás sežere žralok.

PRDEL

Neboj se zatlačit přes pysky
R to posadí na prdel.

QUARTETO

Kvůli vůli krále Víta,
skvadru kravat kráva vítá.

ROZHLAS

Dechovka se valí valí valí
do chalupy do stodoly.

ŘEČI

Seděla a jedla,
při tom divný řeči vedla.

STUDNA

zakrytá betonovým víkem, studí do stehén.

ŠTRŮDL

sladká nohavice s jablky a/nebo ořechy upečená narychlo a
jen tak. Se skořicí, samozřejmě.

TRN

Chrání křehkou krásku, trhá kůži,
látku, krev a cáry zanechá.

URAGÁN

Chce ničit víc a víc.

VLAK

Pojízdná housenka poháněná elektřinou.

WESTERN

Rozpařené dětské odpoledne u Vinnetoua, s třískami
v prstech.

XENOFONNÍ (stavy)

Od lidí vyhřeznutých z metra češtinu nečekáš.

Y

Idiot Inteligent Industriál
York New

ZÁDVEŘÍ

Pane Kafka, prosím vás, pusťte mě do zádveří
Zámku

ŽEBŘÍK

Zapřený o starou třešeň vedle stodoly. Hřebíky zabité do
stran špruší, aby tě to ještě uneslo.

(Hesla vypracovali: rH+, Adam Hošek, Sylva Ficová, Kateřina Kováčová,
Mikuláš Kupka a Eliška Sýkorová.)

Kateřina Kováčová

Voda se dělí v kapky
co udeří do čela Katky.

Voda se dělí v kapky
Františka do vody kaká.

„Na cha, more, nežer to, se pobliješ!“

„Co jako, vole, sem sežral mochohmůrky a taky sem se nepoblil.“
Směje se a z úst mu odpadávají kusy hnědošedých hub.

„Akorát tý čarodějnice sem se bál.“

Prsty se snaží vymotat pavučinu z vlasů.

„Ti to v noci ustríhnu, hej, uvidíš.“

„Kámo, na mojí lišku nešáhneš, to si nechávám na háčecíčko, mám
slíbený vod mladý, že mi tam udělá čtyři, pět dredíků, abych
jí mezi systémákama nedělal vostudu. Jééé, si jí votočím na
prstě pěkně dokola, po prázdninách. Hm.“

Odmontovat kliky na oknech nezatíží rozpočet tolik jako ko-
vové mříže. Osmero klučích nohou někdy dokáže pokoje
přeměnit na plynové komory. Tmou se linul zápach ohně
z unaveně shozených teplákových souprav. Lacině špekáčky
nejdou dohromady s neznámými houbami a uzené oblečení
nepřidává. Opatrně se vyplížil z postele rovnou k oknu. Na-
hmátl v kapse plochý šroubovák, který si šikovně obstaral na
dílňách, a na poslední chvíli otevřel okno. Znovu popadal
dech, když se k němu v poryvech větru donesl známý zvuk
jeho oblíbené hudby. Umístění vytoužené akce na zrušené
letišťě ve vedlejší vesnici mu připadalo jako zadostiučinění.
Vnější parapet byl dostatečně široký, aby si na něj sedl. Zručně
se vyhoupl do okna, usadil se a nohy spustil podél zdi. Lačně
hltačl noční vzduch. S úsměvem zkušeně pokyvoval hlavou.

Kulturní zážitek mu přerušilo náhlé cvaknutí okna. Zevnitř
koutkem oka zahlédl dva rozesmáté obličejce. Nepoznal je a
úplně se otočit zvyšovalo riziko pádu.

„Tsunami, vole, tu umývárku sem vytíral hodinu, nestih sem
kvůli tobě Borhyovou.“

Křečovitě svíral okraje parapetu a nevěděl, jestli má dřív řešit
existenci boha, nebo zbytek hub v žaludku. A taky to, aby se
nerozbrečel. Vybavil si, jak spával ve skříni. Vždycky, když
máma v noci nebyla doma a babička už nežila. Jednou se
tam počůral. Aby se na to nepřišlo, zakryl louži špinavým
prádlem. Nasákló tehdy jako nedávno ty tepláky v umývárně.
„Dobry kámo, hlavně nečum dolu,“ z pupínkaté tváře, která pa-
třila ke dvěma pomocným záchranným rukám, se mu znovu
udělalo špatně.

Nebonzovat.

„Nefouká tam na tebe, kdyžtak to zavřu?“

Průvan v autě mu pleskavě cuchal vlasy. Ty dredy už by šly. Skli-
zená pole postupně vystřídala městská zástavba.

*Do Prahy smradlavý, kekel začouzenej. Tý vole, od září do školy, zase. Tuhle už
dám, je na baráku, nemusim nikam jezdit, tak to nezatáhnu.*

Pootočil hlavu a dírou v uchu se mihl nápis hlavní město.

Magnet na idioty

Dagmar Husárová

Stejně to nemohl bejt on. Byl jenom podobnej. Nebo nebyl?
Vždyť už ho neviděla pěknou dobu.

Asfalt voněl deštěm rozbíjejícím se o dno ulice. Natáhla do plic
kouř z cigarety a vůni smáčeného chodníku. Nemohla se v tu
chvíli rozhodnout, co z toho má raději.

Možná, že za to může právě ta vůně. Že mi moc nastoupala do
hlavy. Možná je to tím vším okolo, celým zasraným dneškem.
Možná jsem se úplně pomátla.

Děšť neustával. Na konci ulice zahlédla postavu sedící na ba-
tohu, jak se temenem hlavy opírá o kandelábr. Muž. Silná ra-
mena. Mohl to být úplně kdokoliv. Kolečka kufru skákala po
mokrých dlaždicích. Zná ho? Bez típnutí zahodila cigaretu do
kanálu. Muž si prohrábl mokré vlasy a krátce se díval jejím
směrem. Vypadal dost tragicky, skoro stejně jako ona. Nor-
málně by se v tuhle dobu v noci s bůhvíkým bavit nehodlala.
Ale dneska?

Vytáhla z kapsy mobil. Kdyby si náhodou někdo vzpomněl.

Haha.

Zasvítily na ni neonově bílé číslice 2:35. Zastavila se, zaváhala. Vykročila směrem k lžákem rozpité siluetě. Musel být mokřý až k obratlům. Jako by ani neměl jinou možnost, než tam sedět. Kolem se prohnalo opožděné noční auto.

Byli od sebe tak na pět kroků, když zvedl hlavu a zpřímá se jí zadíval do očí. Měla co dělat, aby jí neupadla spodní čelist. Tak to je fakt jak z hodně blbého filmu.

Kroky v patře. Bouchnutí dveří. Vítr rozrazil okno a to ji probudilo úplně. Na parapet cáklo prvních pár velkých kapek. Měla kocovinu jako kráva a kroutila se ve starém propadlém babičkovském křesle. Mléčným pohledem se rozhlédla po pokoji. Na zemi spali dva kluci. Třetí oddechoval pod dekou na gauči.

Doprdele.

Stolek byl podrobený zbytky tabáku. A trávy. Pod ním se válely petlahve od vína. Z čela jí vystřelovaly ostré šipky na druhý konec hlavy. Nic si nepamatovala. Skoro.

„Víš, že jsem anděl?“

Blik. Blik. Blik. Ze zakouřených vzpomínek vyplouvaly malé roztrhané obrázky předešlého večera.

„No ty určitě.“

„Ne fakt! Se totiž strašně bojím hadů. No a hadi, to jsou takový symboly ďábla přece. To je jasný, ne? Mám úplně svatou duši!“

„Jo, úplnej archanděl Michael.“

Ty krásó. Ještě, že jsme odpadli, než jsme spolu mohli něco mít. Těch tři sta padesát šest let hulení mu v mozku fakt zanechalo patrnou stopu. To nechceš.

Sesbírала se z křesla. Musí se jít sbalit. Ideálně hned. Ideálně, když nebude doma. Kapky na parapetu se opile rozpínaly do stran. Silnice bude vonět deštěm a jí bude to všechno připadat krásně patetické a dojemné. Zabouchla dveře bytu.

Tohle byla fakt poslední párty z nudy.

Začne se chovat rozumně. Po svém. Seběhla po schodech k domovním dveřím. Zamčeno.

Do hajzlu. Který to bylo patro? Třetí?

Vrátila se a zkusila zazvonit. Nic. O patro výš. Ticho. O dvě níž. Žádný pohyb.

No super.

Usadila se před vchodovými dveřmi a opřela se o zeď. Za chvíli kdesi zarachotily klíče a přiběhl malý psík připomínající právě vymáchaný mop.

Díky bohu za pejškaře.

Ten sedmdesátiletý pán to na ní musel vidět. Že několik nocí pořádně nespala a propila je. Že se valí od průseru k průseru. Že je vlastně docela mrcha a omlouvá to svobodnou duší. Stejně se na ni mile usmál a pustil ji na ulici. Ve vzduchu visel příslib průtrže mračen. Pán zmizel v parku a bylo ticho. Liduprázdno. Půl osmé. Najednou ji zamrazilo v zádech.

„Hano...“

Otočila se, ale nikdo tam nebyl.

To znělo skoro jako... Ale to je blbost. Taky už mi z toho hrabe. Dorazila na byt. Ten chudáček tam našťestí tam nebyl. Sesbírала si věci, nacpala je do dvou velkých kufrů.

Tak takhle jednoduchý to je. Sbalit si čtyři roky života a jen tak je přemístit jinam.

V zámku se otočil klíč.

Né, do háje, to fakt né.

„Ahoj.“

„Jsem na odchodu. Klíče jsou na stole.“

„Hano, počkej.“

Podívala se na něj zpola zpod husté rozcuchané ofiny.

„Hano, já jsem přemýšlel.“

Tak z toho máme fakt všichni radost.

„Hano, mohla bys tu přece zůstat. Mohla bys tu normálně bydlet. Já bych, já bych ti vlastně i odpustil. Mohli bysme...“

„To teda nemohli. Nemám zájem.“

(Ožení se s Ofélií a žijí šťastně až do smrti.)

KONEC PÁTÉHO A POSLEDNÍHO DĚJSTVÍ
Nahodil kolektiv autorů překladatelské dílny.

Z dílny poezie

(Odeslal Jaromír Typlt v pátek v 16.27)

Slovník klíčových slov (společné dílo)

ARMÉNIE

Horský vzduch, snědá pleť, tmavé oči, vlasy, rudá hlína, v duši stopy... temné hlasy.

BOROMIR

Zabit skřety. Ach Tolkienes, co jsi mi to provedl?

CAJDÁK

„Uééé neméííp mulujuu téeé...“

„Ach, cajdák.“

ČAS

Nedostatková komodita nevypočitatelné ceny, která se měřením smrštuje.

DĚDA

Hodný starý cyklista s klipsou na levé nohavici: naučí tě držet rovnováhu a sbírat šípky.

EKLHAFT

Všechno, co si nechutná, nevoní, nelibozvučí, nesedí.

FEFERONKY

S bratrancem jsme naládovali kamaráda feferonkami a on se pak dva dny neobjevil ve škole.

GOLEM

Prázdná schránka, velká, silná, nemluví, nemyslí, jenom koná.

HIN

Stav před koncem a bez začátku, objevuje se náhle, pozpátku i při pátku.

CHEMLON

Chemlonové vlasy:
nic na světě jim už nedokáže prospět.

INKONTINENCE

Žbluňk
Promiňte

JAR

Nafukovací voda
a ze hry je práce

KLOUZEK

Slunce spadlo na cestu
na mechovou podestu.

LILIE

Bílý dům v zahradě sluncem rozkvétá,
vůní je zahalen, motýl křídly třepetá.

MYŠ

Mistrně přeci
Chtěla bych umět žít jako myš v kleci!

kouká jak puk a v ďábelském finiši vytáhne Claudius na dánský hrad, kde se snaží lidu nabulíkovat, že Hamleta staršího vlastně zabil Hamlet mladší v touze po trůnu. Což vyvolá sročení lidu a Hamleta to nakrkne natolik, že konečně Claudia zapíchne. Zbytek viz níže.

HAMLET

Už ztichla nebesa, je po všem, jejich trestu
Claudius neušel, přeťal jsem jeho cestu.
Zaslepen božstvy a podveden osudem
Před branou paláce smrtí byl dostižen
Ten zrádce proradný, co snoval pomstu svou,
Ztrestán byl dýkou, jež leží mi u nohou.
Otcovu památku ve jménu nebes mstivých
Oddaně uctil jsem tím trestem spravedlivým.

Pohledte, přátelé, zde popel mého otce
Už došel pokoje, spočine zase v hrobce.
Ostatky traviče zůstanou na odív,
Krev budiž důkazem, že osud spravedliv.
A k matce zbloudil já milostiv chci být,
Mou pomstu postačí smrt jedna ukojit.

NORCESTE

Ať Hamlet vládne nám a ať je živ a zdrav!
Náš drahý princ, hleď, palác obklíčil dav.
Nadarmo vzbouřenci, v očích hněv planoucí
Claudia chtěli mstít... Se vztekem horoucím
Lid tělo rozsápal a ukázal ho jim.
Vzbouřenci strnuli nad dílem krvavým.
Teď prchají či mřou: odvalu nemají,
Milost či popravu ostatní čekají.
Lidé se blíží sem, touží vás spatřiti
Jděte a račte jim to přání splniti

HAMLET

Nebesa, vidím, že darmo jsem neprosil,
otce jste pomstila!

GERTRUDA

Té pomsty je jen díl.
Claudius zaplatil za svoji zhýralost,
Však bohům běsnivým to stále není dost.
O jednu obět víc si žádá jejich hněv:
Ten netvor našeptal, já přihlížela jen.
Co pravím! Víc než to: má ruka ukrutná
Manželu přinesla ta muka smrtelná.
Té noci u hrobky zhrzený jeho stín
Žádal si moji smrt, již si tak zasloužím,
Však milosrdný syn měl v sobě ještě cit,
Neposlechl ten hlas, a mě tak nechal žít:
Že tehdy nechtěl syn pomstít otce svého
Já musím ztrestat teď strůjkyni činu zlého.
(*zabije se*)

HAMLET

Co, matka, činíte? I v této chvíli zlé
Dá se vše napravit.

GERTRUDA

Jen plním sliby tvé.
Hynu, buď dobrý král.

HAMLET

Já žil bych vskutku rád.
Kdyby mi matku smrt nevzala napořád.
Lítosti vaší hlas kéž do nebes by zněl
A bozi s milostí shlédnuli na váš žel.
Bez drahých zbyl jsem tu, v paláci truchlivém
Pohár béd naplněn, ctnost zůstala mi jen;
Jsem ale muž a král, přetrpěl bych i víc,
Já dokážu dál žít, nejen jít smrti vstříc.

Se stroze pevným obličejem popadla oba kufry a praskla za sebou. Konečně se ho zbavila.

Zavolala Janě. Nezvedala to. Nevadí. Nechá si kufry v práci na vrátnici a odpoledne si je vyzvedne. Cestou v tramvaji klímala. S hlavou opřenou o sklo přemýšlela, jak se teď konečně všechno změní. Z myšlenek ji vytrhnuly rysy známého obličeje. Úhlopříčně naproti. Trhla sebou.

Luk...? Ten arogantní sobeckej zmetek? Co by tady ale dělal? Bydlí přece na druhém konci města. Prý se nepřestěhoval.

Než stihla zareagovat, tramvaj zastavila a on vystoupil. Dívala se ven, ale nikde ho už neviděla. Asi se jí to jen zdálo. Ne že by ji to mrzelo. Byl to asi tak poslední člověk v galaxii, kterého chtěla vidět. Začalo drobně poprchávat a teplým ranním vzduchem se nesla vůně namoklé země.

Práci přežila v bezmyšlenkovitém polosnu. Jana jí pořád nebrala telefon, a tak si sedla v centru na kávu. Venku se lidé schovávali pod deštníky a z rádia zněly zprávy o stoupajících hladinách řek a stupních nebezpečí. I Vltava se hrozivě dmula pod pražskými mosty.

Zadívala se na protější stranu ulice. Stál tam jen tak. Strnule, ruce svěšené jako figurína ve výkladní skříni. Vypadalo to, že na ni upřeně hledí. Pak pomalu zvedl ruku a ještě pomaleji ji zamával.

„Hano...“

Mráz.

Lukáš?

Vyskočila ze sedačky, převrhla u toho nedopité kafe. Málem se vrhla do silnice, když si všimla, že na druhé straně už nikdo nestojí. Couvla a rozhlédla se. Nebyl tu.

Tak teď už fakt vypadám jako totální mešuge. Fakt pěkně blbý fóry. A proč za ním vůbec chtěla jít? Aby se ho zeptala, jestli si ještě pořád zve na rande víc holek na záraz a pak se baví jejich reakcema? A jestli si je pořád potajmu natáčí, když s nima chrápe, a pak se s tím chlubí kámošům? A do takovýho jsem fakt byla zamilovaná?

Vrátila se do kavárny. Na mobilu měla čtyři nepřijaté hovory od Jany.

„Jak to nejde? Jano, já teď ale fakt nemám kam jít. Nemůžu se k němu vrátit. Kdo se má na ten jeho ubulenej ksicht dívat. A navíc by to bylo šáhly, odstěhovala jsem se tak před pěti hodinama.“

„Ne. Nemůžu zavolat našim.“

„Jak proč. Ty víš proč.“

„Fajn. Tak teda díky za nic.“

U Jany měla přespát, než si něco najde. Už to s ním nemohla vydržet. Stačilo, aby se pohnul nebo nadechnul a měla z toho vyrážku. Jana se ale jaksi zapomněla zeptat spolubydlící, který byt patří, a ta to zarazila. Prý s ní nejde hnout.

Jo, protože je to ošklivá zlomyslná kráva zakomplexovaná.

Absolutně netušila, co teď bude dělat. Prošla kontakty v mobilu a přátele na facebooku.

Davidova holka mě nesnáší a žárlí na mě, protože do mě byl na střední zamilovanej. Karin je v Portugalsku, Katarína v nemocnici.

Potřebuje jen pár dní. Postupně vyloučila všechny známé. Oukej. Dobře. Nadechla se z plných plic. Zavolá mámě. Mezitím se šíleně rozpršelo.

„Ondřejí?“

Nic neřikal. Jen tiše neznatelně kývnul hlavou. Pohled svěsil k zemi. Neviděla ho téměř pět let, od té doby, co se odstěhoval do Berlína. Vykopli ho ze školy a pak se na něj vykašlala holka. A tak si koupil lístek na vlak a do Prahy už se nevrátil. Za tu dobu si vyměnili jen pár formálních jaksemášů.

„Co tady sakra děláš?“

„Nevím. Asi čekám, až přestane pršet.“

„Fakt vtipný. Myslím tady v Praze.“

„Já vím.“

Mlčel a z mokrých vlasů mu voda tekla po obličeji.

„Brácha má zítra pohřeb.“

Tak to je ovšem psycho. Takže mě celý den pronásleduje mrtvej Lukáš.

Otrásla se a tělem jí projela ostrá zima. Chtěla říct něco soucivního. Jenže Lukáš byl hajzl. Nikdy se nedokázala smířit s tím, co jí provedl.

Přece mu nemůžu říct, že se mi celý den zjevuje jeho duch.

„Máš kde spát?“

Kývnul hlavou nahoru. Až teď si uvědomila, že stojí pod okny Lukášova bytu.

„Máš tam místo?“

Povídka do projektu Hakuna Matata

Tereza Lukešová

„Dal bych si jeden čokoládový pohár. S dvěma kopečky čokoládové zmrzliny. Prosím, málo šlehačky. Jsem támhle,“ posadil se do dřevěné kóje a čekal.

„Jeden čokoládový pohár!“

Postavila ho před něj. Čekal. Pak vzal do ruky lžičku a zabořil ji do oslnivě bílé šlehačky. Při druhém ponoření zajel hloub, až k prazákluďu všeho. Narazil. Pak jedním plynulým pohybem lžičku vytáhl a olízl. Zavřel oči. Polevu s oříšky si nechával nakonec. Ach bože! Zatetelil se blahem. Dneska měl už od rána skvělou náladu. Přímo sálal. A pak si tam až do čtyř hodin odpoledne labužil a seděl v očekávání.

Přišel ve čtyři patnáct. Vlastně nepřišel. Vřítel se. Vdusal. Vnikl a rozmetál syté voňavý poklid šťastného pána.

„Dobrý den, dobrý den! Těší mě, moc mě těší. Michal Požárek,“ zahulákal a přeopatrně odložil kožený kufřík a brašnu s laptopem. Na stůl vyložil mobil a ten začal vzápětí vibrovat. Chňapl po něm.

„Požárek! Ano?“

„Ne.“

„Ne.“

Přichází servírka.

„Dám si espresso.“

„Jedno preso,“ opakovala. „Chcete malé, velké, extra velké nebo piccolo?“

„Promiňte, zavolám vám později,“ zatípl hovor, jako když palcem rozplácnete rybenku, která měla dost odvahy ukázat se ve vaší vypucované koupelně. Pak na slečnu káravě zazíral.

„Zeptejte se mě ještě jednou.“

„Na co?“

„Jaké ‚preso‘ si dám.“

Stála tam zaražená, a pak:

„Jaké preso si dáte?“

„Podívejte se na mě. Vidíte mě? Vypadám snad jako někdo, kdo si objednává preso? Ne. A teď poslouchejte. Je to tajemství, tak poslouchejte dobře,“ naklonil se k ní „Pi-cco-lo ne-e-xis-tu-je,“ slabikoval. „A slovo preso už nikdy nepoužívejte. Osobně mě to uráží. Pamatujte si to. A teď mi přineste jedno espresso. Počkejte! Co že mi to máte přinést?“

„Jedno espresso,“ pípla.

„Správně. S vodou, mlékem a sušenkou. Můžete jít.“

„Promiňte,“ otočil se s úsměvem na muže, k němuž si přisedl.

„Musím dovyřídit ten hovor.“

Dvěma prsty přešel po displeji, utřel flek, co zůstal po rybence, a třemi rychlými doteky zlikvidoval dva mravence a nenasytného mola.

„Požárek, už můžu mluvit!“

„Ano.“

„Ne.“

„Dobře.“

„Budu tam.“

Odložil mobil. Vesele si pohvizdoval. Ve svém značkovém saku s nejnovějším telefonem a diářem plným budoucích obchodních úspěchů se cítil jako král. Šel po cestě k cíli a všechno se mu dařilo.

„Říkal jste, že nám máte co nabídnout. Takže?“

„Tady máte to espresso,“ přerušila je servírka a postavila šálek na stůl.

En entrant en ung jardin

Píseň renesančního mistra Claudina de Sermisy se při poslechu v originále tváří jako jemná, idylická balada. Rafinovaně vedený čtyřhlas omámí libozvučnou harmonií natolik, že člověk zapomene vnímat text. Překlad ovšem odhalí, že koně nejsou tím, čím se zdají...

Když za maštali zašel jsem,
uviděl jsem tam Fanouše
stát s Milenou.

Chtěla po něm mlsání,
svou malou porci mlsání,
na přivítanou.

Fanouš na to povídá:
Cožpak ti něco odpírám?
Pak s funěním až k ní se sehne:
Jen drž se zkrátka, ať ti slehne.
Pro nenasytný apetit
mohla bys těžké břicho mít.

(překlad Michaela Otterová)

Když jsem si šel pro seno,
Uviděl jsem kočího
s Lízou tam stát.
Chtěla trochu povozit,
Na koníčka vysadit,
Projíždku si dát.

Kočí Líze povídá:
Dokud jsme tu sami dva,
Tak tuze rád.
Ale jenom maličko,
Ať nemusíš, klisničko,
S těžkým břichem spát.
(překlad Petra Voldánová)

Když jsem přišel do sadu
Vidím Vildu Závadu
S mou Majdalenkou
Chtěla po něm pytlíček, jeho krásný pytlíček
A ne se pšenkou

Na to Vilda povídá
Já ti z pytle klidně dám
Jen co síly nabral bych
Musíš se však uskromnit
Vždyť pro velký apetit
Bývá často plný břich
(překlad Aneta Stuchlá a Eva Cihlářová)

Hamlet

Ve francouzštině zazněl Hamlet prvně v překladu Jeana-Françoise Ducise. A byla to pěkná paseka. Norma překladu byla tehdy jednoznačná: u Shakespeara je potřeba zahladit drobné „barbarské nedostatky“, což v tomhle případě zahrnovalo lásku prince k nedostatečně urozené osobě, kočovnou hereckou společnost, buranský šerm, nepatřičný humor, dále asi dvanáct postav a několik vedlejších dějových linií. A zmatený blankvers se pro jistotu nahradil alexandrinem. Výsledkem je rozkošné klasicistní drama, které se shodou okolností jmenuje Hamlet. Předkládáme strhující finále, které směřuje k ostré pointě.

Pro snazší orientaci v textu jen stručné shrnutí děje: Hamletův mladší bratr (I) Claudius svede svou (tedy i Hamletovu) matku Gertrudu a přemluví ji, aby králi Hamletovi staršímu podala otrávený nápoj (lítí jedu do ucha je barbarské). Hamlet je z toho značně na větvi, strašně rád by smrt otce pomstil, ale bohužel je zamilovaný do Ofélie, což je Claudiova (I) dcera. Tak se v tom několik dějství plácá. Nakonec se s Ofélií jemně rozejde, ta to bere sportovně (I), takže pomstě už nic nestojí v cestě. Pak se děj trochu zašmodrná, Hamlet vyhrabe z hrobky urnu s popelem svého otce, kterou týrá nebohou Gertrudu, Polonius kdovíproč spáchá sebevraždu, Ofélie

Matěj Tuhý tři domy má,
z nich žádný střechu, krov nemá.
Kol komína tam vítr hvízdá
a vlaštovky tam mají hnízda.
Á, á, povídám vám,
Matěj Tuhý je hodný pán.
(překlad Hanuš Jelínek)

Ano, tři poznámky na čtyři verše jsou obvykle tak akorát. Jak vidno, pustit se do písňového textu někdy znamená nečekaný boj s realitami. Překlad další sloky se zase vyrovnává s tím, že v originále se protagonista dívá „jedním okem do Caen a jedním do Bayeux“.

Malý zrzek má tři oči
jedno sem, druhé tam čučí.
A že ho zrak často mejlí,
to třetí má jako brejli.
Hej, hej, pravdu mám,
malý zrzek je dobrý pán.
(překlad Aneta Stuchlá)

Bohužel, ačkoli se na dílně koumalo, až se mozky vařily, žádná místopisná označení, u kterých by se nám podařilo zachovat to, že jsou oči tři (valná většina písně je postavená na tom, že chudák Cadet má toho či onoho právě tři kusy), se nám najít nepodařilo. Svoje návrhy řešení posílejte v ofrankované obálce na adresu redakce s heslem OPTIK.

Zrzek se s vervou k hercům dal,
Kéž by to býval radši vzdal.
Své profese se zhostil se ctí,
Pro slepce hrává na náměstí.
Hej, hej, je to tak,
Zrzouna že má každý rád.
(překlad Petra Voldánová)

Tady by byla v odborné monografii další sbírka poznámek, originál totiž tvrdí, že „Cadet Rousselle se stal hercem asi jako Chénier autorem“. Autor písně očividně neměl o kvalitách páně Chéniera valné mínění. Ovšem pro zpěv bez vysvětlivek nezbylo, než se tohotole roztomilého rýpnutí vzdát.

Pulec Vávra tři dcerky své
má do tří čtvrtí provdané.
Ty starší dvě jsou ohavy,
třetí praštěná je do hlavy.
Jo, jo, už je to tak,
Pulec Vávra je prima chlap.
(překlad Michaela Otterová)

Poslední sloku jsme si „stříhli“ hlavně proto, že ji v překladu mistra Hanuše nenajdete. Pulec se navíc pěkně tvořivě srovnává s tím, že cadet je označení pro mladšího syna (viz poznámku č. 3 u jedné z minulých slok.) A závěrem tedy přepracování pro festivalové publikum:

Novosad má tři notebooky,
na dvou jde práce od ruky,
na třetím, když si Facebook zapne,
konečně někdy božskou kápně
jo, jo, to čumíš,
Novosad ví, že to umí.

Esss á dva tři, presss, tři tři óóó.

Ó, to je takovej blb, pomysla si. Proč na mě přitom musel tak zírat? Ještě se prozradí. Měla bych si s ním promluvit. Ale až doma. Tady je to blbý. Navíc, stejně si myslím, že mu to ten chlap nesežral. Sežral už totiž celý pohár, tak je asi plnej. Haha.

Na tác naložila rakvičku se šlehačkou, dvě espressa a jablečný džus a zamířila k dalšímu stolku.

Ale stejně je to fajn. Dělá práci, která mě baví. A jsem s lidmi, které mám ráda. Holky z cukrárny jsou jako moje rodina. A Michal se zde s klientama schází snad pořád, takže se vídáme, i když pracuje. A že pracuje furt. Ne každá holka má takový štěstí. Jenom by asi neměl pít tolik kafe...

Podívala se na hodinky, blížila se pátá. Napadlo jí, že si dá před zavíračkou ještě cigaretu. Lidí už bylo poskrovnu. Mrkla na Kristýnu, ať jde s ní. Smluvené znamení fungovalo stoprocentně. Na dvorku mezi bednami od coca-coly to bylo docela pohodlný.

„Tak co, zase ste si stříhli to vaše espresso-extempóre?“ zeptala se Krista.

„No jo. Ale dneska se to moc nepovedlo.“

„Jak to? Mně to přide pokaždý stejný. Já teda nechápu, že tě to ještě baví.“

„Ne, nebylo to stejný. Hrozně dlouho na mě zíral. To tomu chlapovi muselo bejt podezřelý.“

„Myslíš? No, já nevím...“ potáhla. „Hele, proč to vůbec ještě děláš? Já myslela, že to bylo jenom na začátku, víš, když si ještě nebyl jistý v kramflecích a chtěl na ty hóh manažerský týpky působit taky tak nějak hóh.“

„Ale my už to neděláme pořád. Neříkam vždycky preso, dost mi to vadí. Dřív sme se domlouvali předem. Michal vždycky zavolal, že se jedná o nějaké důležitější mítink, a pak sme to se hráli. Ale teďka mu to občas dělám naschvál. Třeba dneska.“

„A to ho to nerozhodí?“

„Ne, jeho nerozhodí nic. Jenom v očích mu tak vesele jiskří. Kdyby se odvážil, možná by mu i cukaly koutky,“ rozesmála se.

„Vy ste teda vážně pitomý...“

Dokouřily a vracely se zpátky. Michal už seděl u stolku sám.

„Nevadilo by ti, kdybys dneska zavírala sama? Není tu moc práce. Jedem s Michalem k našim.“

„V pohodě, jdeš rovnou?“

„No, jestli by ti to nevadilo.“

„Tak se měj, pěkně víkend!“

„Dík. Víš, zas budem všichni spolu. Naši slaví třicátý výročí svatby, tak přijede i ségra s dětma. Těším se jak malá. Koupila sem jim kávovar, máma to miluje, ale táta chce pořád jenom turka. Dobřej dárek, co, když makam tady?“

„Jo, takovej tématickej, tak už padej!“

„No jo,“ zaculila se. Sundala zástěru, pověsila ji na háček pod pultem a popadla kabelku. Vytáhla zrcátko a zkontrolovala, jestli jí to sluší. Mrkla na Michala, který už měl oblečený kabát. Přiběhla k němu a ve dveřích ho políbila. Zamávala.

Krista šla sebrat použité nádoby. Poslední zákazníci, starý manželský pár, dopíjeli turky a pak odešli. Bude šest. Seděla sama na pultu a ukusovala šunkový chlebiček. Pár jich z dneška zbylo, tak je vezme domů. Shodila boty a nechala nohy plácát do dřeva pod sebou. Broukala si melodii, kterou slyšela včera večer.

„Dej si pozor na les, ať tě nespolkne...“

Rozhlédla se po kavárně. Měla to tu ráda. Všimla si, že palma v koutě má zaprášené listy. Seskočila z pultu, spořádala poslední sousto chlebičku a navlhčila hadřík. Pak ji šla otřít. To se jí pěkně uleví. Teda, té palmě, samozřejmě. Mně se ulevilo už dávno.

Jedináček, dítě dokonalé matky a otce, pro nějž nikdy není nic dostatečně dokonalé. A tak jsem musela být celý život perfektní.

A pak, jednoho dne ráno, jsem si dělala snídani. Měla jsem chuť na omeletu, tak jsem z lednice vyndala domácí vejce. Rozkřápla jsem první. Bílek stékal na dno misky. Bílek a žádný žloutek. Žádný, protože v misce leželo mrtvé embryo. Malé, se žloutkem schovaným v bříšku, připravené růst a žít. Zůstala

¹⁾ Šlechtic z poloviny 15. století proslulý svou zbabělostí: nedostavil se do boje, když byl povolán králem. Zpodobněn v mnoha posměšných písních.

²⁾ Guillaume Joseph Rousselle, řečený Cadet Rousselle – historicky doložená postava (18. stol.) výstředního měšťana oblíbeného pro svou veselou povahu. Cadet – zde ve významu mladší syn, Rousselle – odvozenina od „roux“, tzn. zrzavý.

³⁾ Ovšem též: *Třetí ti zdrhne na povel / Jako ten pes Jean d’Nivelle*. Původní rčení *být (zbabělý) jako ten pes, Jean d’Nivelle* se postupem času ustálilo na *být (zbabělý) jako pes Jeana d’Nivella*, příznak zbabělosti se tak přenesl z nositele na jeho psa.

jsem tam s rukama ztuhlýma. Jako by nebylo mrtvé to nevinuté kuře, ale já. Předě mnou ležel v míse dokonalý mrtvý život. Chybělo mu teplo, zabil ho chlad mojí ledničky. Brečím. Brečím jak blbá se skořápkami v rukou. Cítla jsem, že na mě to neopeřené, slizké poloptáče vyzývavě civí. Chtěla jsi perfektní omeletu, co, a teď máš mě. Tos nečekala, vid'. A co s tím uděláš?

Tak jsem tady. Vykašlala jsem se na to. Vykašlala jsem se na všechno. Nemám teď moc peněz, dělám v kavárně a můj manžel v noci chrápe. Ale jsem šťastná a spokojená. Nemám nic z toho, co jsem chtěla mít. Nikdo po mně nechce víc, než můžu chtít já sama.

(Balím chlebičky do papíru, zhasínám a jdu domů.)

Druhý den ráno stojí ve frontě pán. „Dal bych si jahodový pohár. S dvěma kopečky vanilkové zmrzliny. Dáte mi tam víc jahod? A bez šlehačky, prosím. Sedím támhle.“

Z německé překladatelské dílny

(Odeslala Karolína Heroldová v pátek v 11.45)

Příběhy o morálce Maxim Biller

Brod

Den, kdy Max Brod hodlal spálit rukopisy z pozůstalosti zesnulého přítele Franze Kafky, nezačal dobře. Nejprve omylem políbil svou ženu, což neudělal již dva roky. Potom při snídani spolkl svou jedinou zlatou korunku. A když chtěl krátce nato strčit Franzovy papíry do kamen, tak jak ho o to v závěti žádal, žena se před něj vrhla a křičela: „To nemůžeš! Nedělej to! Závět nezávět!“

Tak – a jedině tak – došlo k tomu, že se Franz Kafka proslavil, a každý, kdo si myslí, že se Max Brod vzepřel jeho poslední vůli záměrně, zkrátka nic nepochopil.

Kafka

Student literatury Orlovsky si často čítal v denících jím uctívaného pražského spisovatele Franze Kafky. Večer po písemné magisterské zkoušce si šel Orlovsky brzy lehnout. Zhasl velké světlo a za svitu lampičky začal listovat v Kafkových denících. Ke svému překvapení narazil na místo, kterého si nikdy předtím nevšiml. V záznamu nadepsaném „27. srpna 1911, Bern“ stálo: „Někdy si myslím, že jsem prostě pošuk.“

Když chtěl Orlovsky následující den ukázat tu větu svému příteli Michimu Herinkovi, nepodařilo se mu ji znovu najít. I v pozdějších letech, kdy se Orlovsky stal redaktorem kulturní rubriky *Bádenských listů*, ji hledal marně. Nicméně od onoho památného magického večera měl Franze Kafku ještě více v úctě.

Arafat

Ten neoholený muž, který přivítal mrtvého Brika v nebi fackou, byl jednoznačně mrtvý Jásir Arafat. Brik mu ji raději nevrátil. Ariel Šaron ještě žil, a kdo jiný by ho měl tady nahoře krýt?

Hitler

Feilchenduft měl sen, že když si v květnu roku 1924 zdřímnul coby Adolf Hitler v pevnosti Landsberg, náhle se probral a proměnil se v polského zázračného rabbiho, s vousem, pejzy, kožesinovým kloboukem, ve zlatém kaftanu. Protože v cele nebylo zrcadlo, nebyl si své proměny vědom. Svěží a odpočatý pokračoval v práci na *Mein Kampf*.

Kolem páté odpolední zaklepal na dveře Rudolf Hess, aby si od Vůdce nechal nadiktovat další kapitulu díla. Zaraženě zíral na cadika, jak se rytmicky kýve dopředu a dozadu: „Pardon, spletl jsem si dveře.“

O pár minut později sebral Rudolf Hess veškerou odvahu a dveře znovu otevřel. Zázračný rabbi se proměnil ve Feilchendufta, který se Hesse zeptal, jestli by neměl zájem o kolekci dámského spodního prádla.

Big Brother

Kuschner, který musel uprchnout ze Sevastopolu před svým společníkem a jeho mafiánskými mlátičkami, se stal prvním židovským účastníkem soutěže *Big Brother*. Nikdo se o něj doopravdy nezajímal, dokud ho neukázali při sprchování. Tři miliony Němců nemohly uvěřit svým očím: Kuschner ho měl asi tak velkého jako malík na noze – a navíc s předkožkou. Tak se stal Kuschner miláčkem publika a byl zvolen vítězem pořadu. Nikdo na jeho výstup v *Big Brother* nezapomene. Do německého vyrovnání se s minulostí se zařadil stejně jako *Schindlerův seznam*, spor o Památník holokaustu nebo debata Walsera s Bubisem.

Z německých originálů vydaných nakladatelstvím KiWi v roce 2005 přeložili účastníci překladatelské dílny Adam Bartoš, Jana Dušek Pražáková, Martin Hašek, Zuzana Henešová, Karolína Heroldová, Eva Kuželová, Štěpánka Podlešáková a Lenka Schindlerová.

Z francouzské překladatelské dílny

(Odeslal Mikuláš Bryan v pátek v 18.30)

S písňovými texty je vždycky humoru, až se člověk nestačí divit. Na veselé odrhovačce Cadet Rousselle jsme si vyzkoušeli to, čemu se odporně říká teorie skopos. V kostce jde o to, že překlad se přizpůsobuje tomu, pro koho, resp. pro jakou příležitost překládáte. Norma tu prostě není jenom jedna.

Níže tedy najdete „kanonické“ přebásnění Hanuše Jelineka a naše pokusy o překlad pro: a) odbornou monografii, b) básnickou sbírku, c) poučené zpěváky usilující o historickou věrnost, d) jarmareční kapelu a e) festivalové publikum. Nikoli nezbytně v tomto pořadí. A protože jsme nechtěli ctěného čtenáře nudit, experimentovali jsme s různými slokami originálu a nepřeváděli do češtiny pořád jen jednu.

Matěj Tuhý (Cadet Rousselle) 6x jinak Autor: Gaspard de Chenu

Inspirováno lidovou písní Jean de Nivelles¹⁾.

Cadet Rousselle²⁾ má tři velké psy,

Ten jde po králíku, ten po zajíci,

Třetí zdrhne, hned co ho zavolá,

Zradí jako pes Jeana d'Nivella³⁾.

Hej, hej, jó je to tak,

Cadet Rousselle je dobrý chlap.

(překlad Eva Cihlářová)